

Randvere Kooli ainekava	Ainekava: eesti keel	Õppeaine: eesti keel
Kooliaste: I	Klass: 1.-2.klass	Arvestuslikud nädalatunnid on välja toodud õppekava tunnijaotusplaanis
Õppeaine kirjeldus:		
Eesti keele õpetuse peamine ülesanne on toetada õpilaste kõne arengut, rõhutades eriti kõnest arusaamise kujundamist. Õppetegevus 1.-2. klassis 1.-2. klassis on põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Kuna õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Õpilased suudavad osaleda õppetegevustes õpetaja suunamisel ja õpetajaga koostöös. Õpilased vajavad õppetegevustes palju materialiseerimist ja näitlikke vahendeid, sh algoritme. Eesmärgiks on saavutada elementaarne lugemis- ja kirjutamisoskus. Eesti keele õpetamisega taotletakse, et õpilane: • oskab kuulata ja kõnele adekvaatselt reageerida; • osaleb dialoogis ja väljendab oma mõtteid kuulajale arusaadavalt; • loeb jõukohast teksti, mõistab selle sisu ja mõtet. • kirjutab arusaadavalt, teeb märkmeid, mõistab ja koostab tarbekirja; • on omandanud elementaarse ülevaate eesti keele süsteemist, tunneb põhitermineid; • valdab praktiliselt eesti keele lauseehitust, igapäevast sõnavara ja sõnade muutevorme, saab aru sõnade ja lausete otsesest tähendusest ning oma kogemuste piires ka pragmaatilisest tähendusest; • kasutab eesti keelt õpitegevuses ja igapäevases elus; • kavandab oma tegevust kõne abil, kommenteerib ning hindab seda, reguleerib oma ja teiste tegevust vastavalt üldistele käitumisharjumistele; • tõlgendab igapäevast lihtsat verbaalset teavet; • tunneb ilukirjanduslike tekstide liike, omab elementaarset ülevaadet rahvuskirjandusest ja oskab nimetada mõnda kirjanikku; • tunneb ja jälgib oma võimete kohaselt üldinimlikke kõlbelisi arusaamu, valdab vastavat tava-sõnavara. Eesti keele õppe rõhuasetused 1.–2. klassis		

- Eesti keele õpe 1.–2. klassis koosneb aabitsaeelsest, aabitsa- ja aabitsajärgsest perioodist.
- Õppimise eelduseks on lapse suutlikkus tunnetada ennast õpilasena.
- Lihtsustatud õppekava vajava lapse tunnetustegevus toetub 1.–2. klassis valdavalt praktilisele tegevusele ja lähiümbruse tajumisele.
- Tunnetuslik aktiivsus on madalam, kujutluste ja keeleüksuste vaheline seos ebatäpsem või ka puudulik. Kõnest arusaamine võib sõltuda situatsiooni mõistmisel. Lihtsustatud õppekava vajav 1.–2. klassi laps suudab töömälus hoida kolme- või neljasõnalist lausungit.
- 1.–2. klassi õpilastele on iseloomulikud impulsiiused, äärmuslikud, negatiivsed, harvem positiivsed emotsioonid, enesehinnang on otseses seoses õpetaja, vanemate ja kaaslaste suhtumisega.
- Õpitakse kõnet kuulama, tajutavaid objekte ja nähtusi jälgima, vaatlama ja võrdlema ning erisuguste tunnuste alusel rühmitama; mõistma ja täitma suulisi korraldusi; osalema dialoogis. Oskustest on peamised tuumlausete (baaslausete) ja laiendatud lihtlausete mõistmine, koostamine ja kasutamine, lugemine ja kirjutamine.
- Peamised õppeviisid on praktiline harjutamine ja didaktiline mäng. Kujundatakse oskused tegutseda koos õpetajaga, matkides, eeskuju järgi ning orienteeruda oma kehas ja lähimas aegruumis. Omandatud toiminguid ajendatakse ja kinnistatakse verbaalsete repliikidega. Tegevuse verbaalne kommenteerimine, kokkuvõtete tegemine ning lühitekstide interpreteerimine on valdavalt õpetaja pädevuses.
- Õpilasi ärgitatakse õpetaja ütlust kordama (kooris ja/või individuaalselt) ning lõpetama. Motivatsiooni kujundamiseks antakse õpilastele nii õpitegevuses osalemise kui ka tulemuste puhul võimalikult sageli konkreetseid positiivseid hinnanguid. Positiivsele hinnangule võiks kaasneda konkreetne soovitus midagi paremini teha.

Õpitulemused:	Õppesisu:
---------------	-----------

1.klass Õpilane: - väljendab oma mõtet baaslauselga; - alustab dialoogi ja/või vastab dialoogi repliigile, kasutab viisakusväljendeid; - tunneb suuri ja väikseid trükitähti; - loeb veerides 1-3-silbilisi lihtsa häälikulise struktuuriga sõnu; saab oma kogemuste piires aru loetud baaslausete ja vähelaiendatud lihtlausete tähendusest; eristab sõnu kuulnud lauses; - mõistab, koostab (tegevuse, pildi ja/või skeemi alusel) ning kasutab kontekstist või situatsioonist lähtuvalt sensomotoorsele kogemusele toetuvaid 3-4-sõnalisi lihtlauselid; - häälib kuni 5-häälikulisi sõnu, määrab häälikujärje sõnas, koostab analüüsitud sõnade (noop)skeeme; - määrab koostöös õpetajaga võrdleva hääldamise abil häälikute pikkuse 1-2-silbilistes sõnades - laob analüüsitud sõnu sümbolite ja tähtedega, teeb analüüsitud sõnade ära kirja. - kirjutab eelnevalt analüüsitud sõnu väikeste kirjatähtedega.	1. Kuulamine ja jälgimine Tähelepanu suunatud keskendamine ja hoidmine, lühikeste ja lihtsate korralduste mõistmine ja täitmine. Suuliste lühikorralduste täitmise aluseks on kõne kuulamine ja selle elementaarne mõistmine. 2-3-sõnaliste lausungite kuulamine ja kordamine. Õpetaja lühikese ja laste kogemusi kajastava jutu kuulamine. 2-realiste salvide õppimine kuulamise järgi. Õpetaja ja kaaslaste tegevuse jälgimine. Laste kogemusi kajastava lühikese ja lihtsa jutu kuulamine: õpetaja jutustus, ettelugemine. 1.1 Suhtlemine Emotsionaalse kontakti loomine. Elementaarsete individuaalsete vajaduste väljendamine, viisakusväljendite kasutamine (<i>täna, palun</i>). Elementaarsete mitteverbaalsete suhtlemisvahendite (näoilme, žestid) mõistmine. Vastamine dialoogi repliigile (<i>küsimus või korraldus</i>), dialoogi jätkamine ja alustamine tuttavas situatsioonis oma vajaduste rahuldamiseks. Hääletoonid, näoilmed (<i>rõõmus, kuri...</i>). 2. Tunnetustegevuse arendamine: tajude ja kujutluste arendamine ning süstematiseerimine 2.1 Nägemis- ja ruumitaju Silmaliigutuste suunamine, silma- ja käeliigutuste seostamine. Esemete ja esemepiltide äratundmine; esemete ja piltide sobitamine ning rühmitamine erinevate tunnuste alusel: suurus, värvus, kuju, detailide paigutus. Rühm ja allrühmad: rühmitamine, nimetamine. Allrühma- ja rühmanimetuste tundmine ja kasutamine õpitud teemade ulatuses (koolitarbed, riietusesemed, mööbel, toidunõud, mänguasjad, kodu- ja metsloomad).
--	---

2. klass	Kujundite äratundmine (kolmnurk, nelinurk, ring). Kujundite järjestamine matkimise, näidise ja sõnalise korralduse järgi. Orienteerumine lähiruumis (<i>all-üleval, keskel, ees-taga</i>), sh paberilehel, tahvlil, raamatus ja vihikus. Ruumisuhete ja vastavate sõnade (<i>suur-väike, suurem-väiksem, ülal-all, ees-taga, alguses-lõpus-keskel, esimene-viimane</i>) mõistmine. Kujundite eristamine kuju, suuruse, detailide ja nende paigutuse järgi, suunatud võrdlemine, erisuste ja sarnasuste märkamine, rühmitamine. Orienteerumine oma kehas ja lähiruumis (<i>all-üleval, keskel, ees-taga, vasakul-paremal</i>), sh paberilehel, tahvlil, raamatus ja vihikus (vajadusel märgistatakse õpilase vasak või parem käsi). Esemete paigutus ruumis üksteise suhtes. 2.2 Ajakujutlused Samaaegsete sündmuste ning toimingute eristamine, vastavate keelendite mõistmine ja kasutamine (<i>samal ajal, praegu, nüüd, täna</i>). Ööpäeva osade, nende järjestuses orienteerumine õpetaja poolt suunatult, ööpäevaosade äratundmine (sh pildil), vastavate nimetuste tundmine. Nädalapäevade järjestuses orienteerumine õpetaja poolt suunatult, vastavate nimetuste tundmine. Aastaaegade (<i>kevad, suvi, sügis, talv</i>) järjestuses orienteerumine ära tundmine õpetaja poolt suunatult, pildil ja reaalsuses. Samaaegsete ja eelnenud ning järgnevate sündmuste ning toimingute eristamine, vastavate keelendite mõistmine ja kasutamine: <i>samal ajal, praegu, nüüd, enne, pärast, eile, täna, homme</i>. 2.3 Kuulmistaju Sõnade ja häälikute eristamine (2-3 üksust), nende järjekorra taastamine 1) hääldamisele 2) häälimisele toetudes; häälikute arvu määramine sõnas.
------------------------	---

Õpilane: • alustab ja/või jätkab tuttavas situatsioonis dialoogi, kasutab pöördumisel viisakusväljendeid; • kõneleb õpetaja suunamisel 3-4 lausega oma tegevusest; • mõistab, koostab ja kasutab suulises kõnes tunnetuslikele ja oma kogemustele toetuvat laiendatud 4-5-sõnalist lihtlauset • viib kokku eseme, selle kujutise ja keelelise väljendi; • tunneb suulise lühikirjelduse järgi ära tuttavaid esemeid ja nähtusi; • vaatleb ning võrdleb täiskasvanu juhendamisel esemeid ja nähtusi; järjestab ja rühmitab esemeid ning nende kujutisi ühe-kahe tajutava tunnuse (kuju, suuruse, värvuse) alusel. • eristab häälikuid ja määrab häälimisele toetudes nende järjekorra sõnas; • oskab näitlikule materjalile toetudes määrata häälikurühmi ja õpetaja abiga lihthäälikute pikkust (hääliku pikkusi koos muutes), (õpilasel on kujunenud sõnade foneemanalüüsi oskus lihthäälikute osas); • muudab ja määrab võrdleva häälduse ja abivahendi toel 1-2-silbilistes sõnades lihthääliku pikkuse õpetaja abiga; • valib ja kirjutab analüüsitud sõnades õigesti ühekordset ja topelttähte. • kirjutab analüüsitud 1-2-silbilisi sõnu häälikkoostist moonutamata; • teeb lugema õpitud 3-4-sõnalise lause ära kirja lühikeste sõnade ja sõnaosade kaupa. • Õpilane mõistab, koostab ja kasutab suulises kõnes tunnetuslikele ning oma kogemustele toetuvat laiendatud 4-5sõnalist lihtlauset. • loeb õpitud teksti lühikeste sõnade ja (pikemaid sõnu) kõnetaktide kaupa; • vastab analüüsitud lühiteksti põhjal suuliselt küsimustele, nimetab tekstis kirjeldatud tegelasi ja sündmusi	Kõlalt lähedaste sõnade eristamine. 2-3 sõnalise lause kordamine. Sõnade arvu määramine lauses. Helide ja mürade tajumine, nende suuna määramine ja eristamine kõnest. Sõnade ja häälikute eristamine, nende järjekorra taastamine, häälikute arvu määramine sõnas. Helide ja mürade tajumine, nende jäljendamine ja eristamine kõnest. Lause ja sõnavra Kõlalt lähedaste sõnade eristamine. Kuni 5 sõnalise lause kordamine. Hääldusvigade (häälikute ärajätmine, asendamine, ümberpaigutamine, silbistruktuuri moonutused) märkamine teiste kõnes. Kuulmistaju seostamine hääldamise ja nägemistajuga (sõna - objekt/tunnus, häälik - täht). 2. klass 1. Suhtlemine ja suuline väljendusoskus 1.1 Kuulamine ja jälgimine Tähelepanu keskendamine ja säilitamine töövõtte ajal. Ülesande täitmine koostegEVuses õpetajaga. Suuliste 2-3-osaliste lihtsate korralduste täitmine, ülesannete täitmist suunatakse osatoimingute (töösammude) kaupa. Tuttavate õpiülesannete täitmine valdavalt näidise, III trimestril suulise juhendi järgi. Korralduste ja kokkulepete täitmine tuttavas situatsioonis. Adekvaatne reageerimine hinnangule. Lugemise või jutustamise kuulamine, kaaslaste vastuste ja lugemise jälgimine õpetaja suunamisel. Selgelt väljendatud intonatsiooni märkamine, seostamine vastavate näoilmetega ja kehakeelega. 1.2 Suhtlemine. Väit-, küsi- ja käsklause
--	--

abivahenditele (pildid, pildiseeriad, küsimused, sõnalünkadega laused) toetudes. leiab õpitud tekstist küsimuste-korralduste abil sõnu ja lauseid, vastab lause ja/või lõigu sisu kohta esitatud küsimustele valiklugemise abil, järjestab sisu järgi pildiseeria.	Kõnesoovi kujundamine_kasutamine vastavalt situatsioonile. Hääletugevuse muutmine (3-4 tugevusastet), loogilise rõhu ja lauselõpu intonatsiooni kasutamine. <i>Küsimus-vastus</i> dialoog. Küsimusele vastamine lühidalt (ühe või mitme sõnaga) ja hargnenud lausungiga. Oma tegevusest ja muljetest kõnelemine (3-4 lausungit). Viisakas ja tegevusele vastav suhtlemine nii õpetaja kui kaaslastega suheldes. Dialoogi alustamine ja jätkamine (vähemalt ühe initsiatiivse repliigiga). 2. Tunnetustegevuse arendamine. Tajude ja kujutluste arendamine ja süstematiseerimine 2.1 Nägemis- ja ruumitaju Objektide ja esemepiltide äratundmine, analüüsimine, võrdlemine, rühmitamine ja kirjeldamine õpetaja küsimuste, korralduste ning osutamise järgi (tajutavad tunnused: <i>kuju, suurus, värvus</i> jne). Erineva üldistusastmega (2-3) sõnade mõistmine ja rühmitamine (<i>Muki-koer; Muki-koer-loom, Muki - koduloom</i>). Nimede ning liigi- ja alaliiginimetuste tähenduse erisuse mõistmine (<i>Muki on koduloom</i>). Ruumisuhete suhtelisuse mõistmine (<i>allpool-all, ülalpool-ülal</i>), kahe koordinaadi arvestamine (<i>all keskel, ees paremal</i>); situatsiooni läbimängimine, esitamine aplikatsioonidega Kirjavahemärgi/tähe variantide tundmine. 2.2 Ajakujutlused Orienteerumine ajaühikute järjestuses (<i>enne-pärast</i>), nimetuste tundmine: <i>aasta ja aastaajad, kuud, nädal ja nädalapäevad, ööpäev ja selle osad, tund.</i> Orienteerumine tegevussituatsioonis: <i>samal ajal, praegu, enne, pärast.</i> Kellaaeg: täistund, selle sõnastamine.
---	---

	Ajaühikutes (<i>enne – pärast - samal ajal</i>) orienteerumine, nende järjestamine. 2.3 Kuulmistaju Hääletoonide (<i>kuri, rõõmus, ükskõikne</i> jm) äratundmine ja matkimine. 5–6-sõnalise lause järelkordamine. Kaaslase kõnes leiduvate vigade märkamine (hääldusvead, agrammatismid, sobimatud sõnad). Häälikuõpetus Sõnade hääldamise täpsustamine. Hääldamise ja häälimise erisuse mõistmine. Erineva häälikulise koostise ja pikkusega sõnade häälimine (häälega ja sosinal), häälimiskiiruse muutmine. Häälikute järjekorra ja asukoha määramine: häälikute märkimine graafiliste sümbolitega (<i>ringid, kriipsud</i> jm); häälikute nimetamine järjekorras; sõnas esimese ja viimase hääliku; eelneva(te), järgneva(te) ja naaberhääliku(te) nimetamine. Häälikute rühma praktiline eristamine Veaohlike häälikute leidmine sõnades: esimese täishääliku ja sellele järgneva suluta kaashääliku või sulghääliku märkimine laotud ja kirjutatud sõnas, hääliku nimetamine kuuldu 1-2-silbilises sõnas. Kirjutamine Sõnade ja lühikeste lausete ära kirjutamine pärast nende lugemist õppimist (erinevalt paigutatud näidise järgi nii tahvlilt kui ka raamatust). Lühikeste sõnade (2-4 tähte) kirjutamine pärast analüüsi originaali jälgimata, pikemate sõnade kirjutamine 2-3 tähte kaupa. Kirjutatu kontrollimine originaali järgi. Vajadusel ka vigade parandamine. Häälimise ja kirjutamise tempo ühtlustamine. Täishäälikute (“punaste” häälikute) õigekiri. 1-2-silbiliste sõnade ladumine ja kirjutamine pärast analüüsi, üks tähelünk sõnas ja ühe sõna lünk lauses. Lühikeste lausete kirjutamine peast pärast analüüsi.
--	--

	Lühikeste lausete kirjutamine peast pärast analüüsi. Ühe- ja kahekordsete tähtede õige kasutamine (valdavalt kahesilbilistes) sõnades pärast analüüsi. Suluta kaashäälikute ühendite õigekiri. Sulghäälikute (“roheline” häälikute) õigekiri. Enesekontrollioskuse kujundamine. Kirjutamisele järgnev enesekontroll - kirjutatu võrdlemine originaaliga, kirjutamisele järgnev sõnakoostise analüüs. Kirjatehnika Väiketähtede kirjutamise harjutamine, suurtähtede kirjutama õppimine. Tähtede seostamine sõnas; tähemoonutuste äratundmine (üksiktäht, täht sõnas) ja parandamine. Kirjutamise tempo tõstmine. Orienteerumine lehel (õpetaja juhendamisel) kirjutamisel tööraamatusse, vihikusse ja tahvlile. Kirjalike tööde vormistamine. Esemete ja olendite eristamine; esemete/olendite ja vastavate piltide eristamine. Erineva üldistusastmega (2-3) sõnade mõistmine ja rühmitamine (<i>Muki-koer; Muki-koer-loom, Muki - koduloom</i>). Nimede ning liigi- ja alaliiginimetuste tähenduse erisuse mõistmine (<i>Muki on koduloom</i>). Lause äratundmine: eristamine sõnast, sõnade reast, sõnaühendist, poolikust lausest, agrammatilisest lausest. Lausetähenduse mõistmine sensomotoorsele kogemusele toetudes. Lausete konstrueerimine, ühendamine, sisestamine (lihtsamad juhud), muutmine (sõnajärje muutmine, väit-, küsi- ja käsklausete muutmine teisteks lausetüüpideks); laiendatud lihtlause jaotamine baaslauseteks. Lausete skemaatiline kujutamine.
--	---

	Lausete eristamine nii intonatsiooni kui ka skeemide alusel. Väit-, küsi- ja käsklausete koostamine (4-5 sõna) tegevuse, piltide ja skeemide abil. Lauselõpu intonatsioon. 3-5-sõnalise lause järelhääldamine, sõnajärje määramine ja muutmine. Lausete laiendamine sihitise, koha-, abinõu-, kaasolu- ja sihitismäärusega. Mitmesõnalise lause muutmine lihtsamateks lauseteks, „pöördlausete” moodustamine (<i>Koer on kassi taga. Kass on koera ees.</i>). Sõnavormide tähenduse mõistmine lauses või sõnaühendis. Vormide eristamine ja rakendamine: sihitise ja määruse vormid, tagasõnad (<i>ees, taga, all, peal, kõrval, kohal, vahel, sees</i>). Ruumisuhteid väljendavate keelendite <i>allpool, ülalpool, parem-vasak</i> mõistmine. Raamatus, vihikus, töölehel orienteerumine. Ruumis orienteerumine. Omadussõna kasutamine öeldistäite (<i>Auto on punane</i>) ja täiendina (<i>See on punane auto</i>). Objektide omaduste võrdlemine. Tunnuste suhtelisuse näitlik selgitamine (<i>Väike elegant on suurem kui suur sipelgas</i>). Tunnust/omadust väljendavate sõnade leidmine lausest ning kasutamine lauses. Tegevuse ja tegija eristamine. Tegevust ja tegijat märkivad sõnad. Vastamine küsimustele <i>kes?, mis?, mida teeb?</i>. Küsisõnade <i>kes?, mis?, mida teeb?</i> ja vastavate sõnavormide vastandamine. Tegusõna oleviku ja lihtmineviku pöörete sisuline eristamine. Tegevust väljendavate sõnade leidmine lausest ning kasutamine. Suur algustäht nimedes (inimesed, loomad, linnud) ja lause alguses.
--	---

	lõpumärgid. Vastamine küsimustele <i>kes?</i>, <i>mis?</i>, <i>mida teeb?</i>; küsisõnade <i>kes?</i>, <i>mis?</i>, <i>mida teeb?</i> ja vastavate sõnavormide vastandamine. Üksikhäälikute ja häälikuühendite ning veaohlike häälikute praktiline äratundmine sõnas. Lugemine ja kõnearendus Õpetaja lugemise kuulamine. Lugemine veerides (häälega ja sosinal), 1-2-silbiliste sõnade lugemine sõnade kaupa; pikemate sõnade lugemine kõnetaktide kaupa; keerulise häälikkoostisega sõnade lugemine pärast eeltööd ja/või abivahenditele toetudes (graafilised orientiirid, sõnade liigendamine, eelnev häälimine). Lauselõpu intonatsiooni harjutamine. Kaasõpilase lugemise jälgimine ja lugemisvigade parandamine. Valiklugemine: sõnade leidmine lausest ja lausete leidmine tekstist õpetaja juhendamisel. Illustratsioonide valimine ja sobitamine tekstiga, pildiseeria koostamine. Küsimustele ja korraldustele vastamine tekstis leiduva sõna/sõnaühendi või lausega. Kirjeldatud tegude hindamine (valik õpetaja esitatud variantide seast). Jutu mõtte sõnastamine ühisvestluses. Taustteadmiste aktiveerimine, tundmatute sõnade ja väljendite selgitamine enne teksti lugemist (näitvahendite ja/või lühitekstide abil). Lausetähenduse mõistmine Puuduva teabe tuletamine ühisvestluses. Teksti kohta esitatud küsimustele vastamine valiklugemist kasutades. Lausete lõpetamine, muutmine, järjestamine. Õpetaja ja õpilase koosjutustamine. Dialogi struktuuri teadvustamine (<i>kes? kellele? mida ütles?</i>).
--	---